

Internacionalizacija studija medicine

Internationalization of Medical Studies

Lara Batičić^{1*}, Vlatka Sotošek^{2,3}

Sažetak. „Umjetnost medicine sastoji se u zaokupljanju bolesnika dok priroda liječi bolest“, rekao je davno slavni pisac i filozof Voltaire. Za liječenje bolesnika ključno je obrazovati buduće doktore medicine koji će biti sposobni integrirati različite aspekte medicine i obrazovanja. Sukladno tome, glavna vizija Medicinskog fakulteta u Rijeci je internacionalizacija kao jedan od najsnažnijih alata stvaranja svijeta u kojem medicina ne poznaje granice. Svojim znanstvenim, stručnim i općim intelektualnim kapacitetom, utemeljenim na tradiciji i kontinuiranom razvoju, Medicinski fakultet Rijeka značajna je karika na biomedicinskoj karti svijeta. Široko otvaramo nova vrata suradnje i partnerstva s međunarodnom akademskom zajednicom promicanjem znanstvene i obrazovne mobilnosti te brzog protoka informacija, obrazovanja i ideja. Naša je misija educirati, nadahnuti i potaknuti buduće liječnike da stvore bolji i zdraviji svijet usmjeren na humanost i altruizam. Internacionalizacija je most koji povezuje ljude sa svijetom znanosti i obrazovanja. S tim ciljem, od akademske godine 2017./2018. Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci uveo je sveučilišni integrirani preddiplomski i diplomski studij medicine na engleskom jeziku. Danas brojimo više od 250 studenata iz različitih dijelova svijeta, uključujući mnoge europske zemlje, Sjedinjene Američke Države, Kanadu, Ujedinjeno Kraljevstvo, Kinu, Afriku, Brazil, Bliski istok i mnoge druge, koji studiraju zajedno i rastu kao jedinstven dio obrazovnog procesa, neprestano šireći svoje horizonte i međunarodnu vidljivost.

Ključne riječi: edukacija; internacionalizacija; mobilnost; studij medicine

Abstract. “The art of medicine consists in amusing the patient while nature cures the disease”, the famous writer and philosopher Voltaire once said. In order to heal patients, the key is to educate future medical doctors who will be capable of integrating different aspects of medicine and education. Accordingly, the main vision of the Faculty of Medicine Rijeka is internationalization as one of the most powerful ways to create a world without borders, a world where medicine knows no frontiers. With its scientific, professional, and general intellectual capacity, based on tradition and continuous development, the Faculty of Medicine Rijeka is an important factor on the biomedical map worldwide. We widely open new doors of cooperation and partnership with the international academic community by promoting the input and output of scientific and educational mobility and rapid flow of information, education, and ideas. Our mission is to educate, inspire, and encourage future physicians to create a better and healthier world focused on humanity and altruism. Internationalization is a bridge that connects people to the world of science and education. Since the academic year 2017/2018, the Faculty of Medicine at the University of Rijeka introduced the University integrated undergraduate and graduate study program of Medicine in English. Today we count more than 250 students from different parts of the world, including many European countries, the United States, Canada, the United Kingdom, China, Africa, Brazil, the Middle East, and many others, who study together and grow as a unique part of the educational process, constantly expanding our horizons and international visibility.

Keywords: education; internationalization; medical studies; mobility

¹ Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet, Zavod za medicinsku kemiju, biokemiju i kliničku kemiju, Rijeka, Hrvatska

² Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet, Katedra za anesteziologiju, reanimatologiju, hitnu i intenzivnu medicinu, Rijeka, Hrvatska

³ Sveučilište u Rijeci, Fakultet zdravstvenih studija, Katedra za kliničke medicinske znanosti II, Rijeka, Hrvatska

***Dopisni autor:**

Izv. prof. dr. sc. Lara Batičić
Sveučilište u Rijeci, Medicinski fakultet,
Zavod za medicinsku kemiju, biokemiju i
kliničku kemiju, Braće Branchetta 20,
51000 Rijeka, Hrvatska
e-mail: lara.baticic@uniri.hr

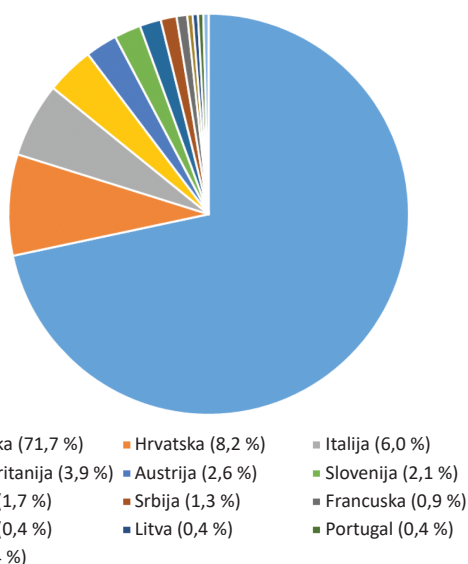
<http://hrcak.srce.hr/medicina>

UVOD

Mudrost sadržana u Voltaireovoj izjavi o umijeću medicine, gdje bolesnik nalazi utjehu u zaokupljenosti manje važnim problemima dok priroda poduzima liječenje, odjekuje kroz anale medicinske filozofije. Za istinsko ozdravljenje bolesnika i poticanje ozdravljenja, imperativ je njegovati generaciju liječnika vještih u sintetiziranju različitih dimenzija medicine i obrazovanja. To je postala središnja ambicija Medicinskog fakulteta u Rijeci, zamišljajući globalni krajolik lišen barijera, gdje medicinske znanosti nadilaze sve granice¹.

U skladu s tom vizijom, Medicinski fakultet u Rijeci nastoji nadilaziti granice i širiti svoj znanstveni, stručni i intelektualni doprinos na globalnu scenu. Izgrađen na temeljima tradicije i neprestanog razvoja, Medicinski fakultet u Rijeci danas ima svoje mjesto na biomedicinskoj karti. Medicinski fakultet u Rijeci nastoji pokrenuti opsežnu surad-

Internacionalizacija medicinskih studijskih programa usklađena je s globalnom prirodom zdravstvene skrbi i priprema buduće liječnike za učinkovito snalaženje u složenosti i multikulturalnosti međusobno povezanog svijeta, promičući izvrsnost, kulturno razumijevanje i inovacije u medicinskoj praksi.

Slika 1. Prikaz raspodjele studenata Sveučilišnog integriranog preddiplomskog i diplomskog studija medicine na engleskom jeziku prema državi podrijetla u akademskoj godini 2022./23.

nju i stvoriti partnerstva s međunarodnom akademskom zajednicom zalažući se za besprijekoran protok znanstvenih spoznaja, obrazovnih iskustava i inovacijskih ideja. Središnje mjesto u misiji Medicinskog fakulteta u Rijeci jest težnja njegovih nastavnika da obrazuju, nadahnjuju i ohrabruju buduće liječnike, njegujući kolektivnu odlučnost u stvaranju boljeg i zdravijeg svijeta, utemeljenoga na načelima humanosti i altruizma. Internacionalizacija, u tom smislu, predstavlja nezamjenjiv most koji povezuje pojedince sa širim područjem znanosti i obrazovanja.

PRVI KORACI INTERNACIONALIZACIJE

Medicinski fakultet u Rijeci posjeduje dugogodišnju tradiciju u obrazovanju doktora medicine koja seže unatrag više od pola stoljeća. Značajna prekretnica ostvarena je u akademskoj godini 2017./2018. kada su uprava i djelatnici Medicinskoga fakulteta u Rijeci pokrenuli Sveučilišni integrirani preddiplomski i diplomski studij medicine na engleskom jeziku. Prvu generaciju upisanih studenata činilo je 36 mladih i entuzijastičnih osoba koje su željele ostvariti svoj san i postati doktori medicine. Svakom sljedećom akademskom godinom upisano je 50 budućih doktora medicine. Trenutno, Medicinski fakultet u Rijeci broji 250 studenata na Sveučilišnom integriranom preddiplomskom i diplomskom studiju medicine na engleskom jeziku, koji dolaze iz raznih krajeva svijeta. Njihovo podrijetlo seže diljem Europe, Sjedinjenih Država, Kanade, Ujedinjenog Kraljevstva, Kine, Afrike, Brazila, Bliskog istoka i raznih drugih krajeva svijeta (Slika 1). Ova multikulturalna kohorta čini kohezivnu jedinicu unutar našeg obrazovnog okvira, neprestano šireći naše horizonte i povećavajući međunarodnu vidljivost i istaknutost Medicinskog fakulteta u Rijeci.

ZAŠTO INTERNACIONALIZACIJA I ŠTO NAM ONA DONOSI?

Internacionalizacija programa studija medicine transformacijski je proces koji označava promjenu paradigme u medicinskom obrazovanju. To uključuje promišljen i strateški napor u globalizaciji nastavnih planova i programa, metodologije podučavanja, mogućnosti istraživanja i sveukupno obrazovno iskustvo unutar područja medic-

ne. Internacionalizacija medicinskih studija i medicine neophodna je jer zdravstvena pitanja nadilaze geografske granice i zahtijevaju globalnu perspektivu i suradnički pristup².

Internacionalizacija je neophodna u svim segmentima društva i obrazovanja u cilju globalizacije znanja, iskustava i vještina³. Zahvaljujući internacionalizaciji studijskih programa medicine, studenti su otvoreni prema različitim zdravstvenim sustavima, kulturnim kontekstima i zdravstvenim izazovima. Internacionalizacija pridonosi boljem razumijevanju studenata, ali i nastavnika o pretkliničkim i kliničkim vještinama u medicini, njegujući kulturnu stručnost, prilagodljivost i šireći njihove horizonte. Studenti imaju priliku učiti od profesora i drugih zdravstvenih djelatnika s različitim pozadinama i stručnošću, što značajno pridonosi širokom i dobro potkrijepljenom obrazovanju. Internacionalizacija sveučilišta omogućuje razmjenu znanja, iskustava, stavova i kultura preko geografskih granica, što dovodi do koristi kao što su vidljivost, razvoj ljudskih potencijala, poboljšanje kvalitete i stvaranje prihoda za sveučilišta. Sve je više sveučilišta koja prepoznaju važnost internacionalizacije kao ključnog elementa u ostvarivanju punog potencijala svojih studenata kao budućih nositelja napretka i globalnog znanja^{4,5}.

Naposlijetku, internacionalizacija medicinskih studija nudi studentima priliku da budu uključeni u znanstvena istraživanja i klinička iskustva u mnogim bolnicama i ustanovama diljem svijeta. Ovo globalno poznanstvo omogućuje neprocjenjive uvide u različite medicinske prakse, opremu i stručnost te sheme javnog zdravstva. Internacionalizacija potiče studente da prosuđuju, budu vrlo prilagodljivi različitim zdravstvenim okruženjima i primjenjuju svoje znanje i sposobnosti u različitim situacijama. Osim toga, suradnički međunarodni znanstveni i klinički istraživački projekti između institucija iz različitih zemalja predstavljaju simbol internacionaliziranih programa medicinskog obrazovanja koji promiču modernizaciju i globalizaciju medicinskog znanja⁴.

Pandemija COVID-19 osobito je pokazala važnost uključivanja medicinskih stručnjaka u rad koji nadilazi nacionalne granice te potrebu za dubokim razumijevanjem perspektive zdravlja diljem svijeta. Internacionalizacija medicinskog obrazovanja igra ključnu ulogu, pripremajući i kulturno kom-

petentne i globalno osviještene medicinske stručnjake⁵⁻⁷.

ENGLSKI KAO GLAVNI JEZIK INTERNACIONALIZACIJE

Jezik kojim se sporazumijevamo igra presudnu ulogu u globalnom povezivanju, pa tako i internacionalizaciji medicinskih studijskih programa. Neophodno je kvalitetu obrazovanja osigurati i kroz ravnopravnost jezika. Većina medicinskih fakulte-

Ključno je već od samih početaka studija obrazovati buduće liječnike s ciljem prevladavanja predrasuda i granica svih vrsta, poticati njihovo otvaranje svijetu i novih kulturama te pristupima bolesnicima iz najrazličitijih dijelova svijeta.

ta nudi obrazovanje na engleskom jeziku, osiguravajući na taj način da jezične prepreke ne ometaju proces stjecanja znanja studentima iz različitih jezičnih sredina⁸. Ova jezična inkluzivnost pojednostavljuje besprijekornu komunikaciju i suradnju medicinskih stručnjaka, studenata i bolesnika diljem svijeta⁹. Međutim, zbog specifičnih okolnosti u bolnicama i činjenice da svi bolesnici ne govore dobro engleski, veliki je broj fakulteta koji zahtijevaju od svojih studenata da uče službeni jezik zemlje u kojoj studiraju. Medicinski fakultet u Rijeci od svojih studenata traži službenu potvrdu o poznavanju hrvatskog jezika (razina B1) kao obvezni dokument pri upisu u četvrtu godinu studija. S obzirom na činjenicu da studenti u kliničke nastavne baze Medicinskog fakulteta u Rijeci ulaze tijekom četvrte godine studija, ključno je da tijekom kliničkih vježbi mogu nesmetano komunicirati s bolesnicima. Važno je napomenuti da Medicinski fakultet u Rijeci snosi troškove nastave hrvatskog jezika za sve studente upisane na Sveučilišni integrirani preddiplomski i diplomski studij medicine na engleskom jeziku.

MOBILNOST STUDENATA, NASTAVNOG I NENASTAVNOG OSOBLJA

Značajni doprinos internacionalizaciji svake akademske zajednice predstavlja mobilnost studenata, nastavnog i nenastavnog osoblja kako bi se unaprijedio obrazovni proces i znanstvena istraži-

vanja¹⁰. Medicinski fakultet u Rijeci aktivno je uključen u provedbu programa mobilnosti u okviru programa Erasmus+ i CEEPUS te su ostvareni brojni međuinstitucijski sporazumi i bilateralne suradnje između visokih učilišta i obrazovnih institucija. Studenti u inozemstvu mogu provesti od tri do dvanaest mjeseci u svrhu studija, odnosno dva do dvanaest mjeseci u svrhu stručne prakse. Mobilnost je moguća na svim razinama studija (prije-diplomska, diplomatska i poslijediplomska nastava). Naši se studenti vrlo rado odazivaju ovom

Zahvaljujući internacionalizaciji studijskih programa medicine, studenti i svi profili medicinskih stručnjaka otvaraju se prema različitim zdravstvenim sustavima, kulturnim kontekstima i zdravstvenim izazovima.

obliku mobilnosti, a također velik broj studenata dolazi na Medicinski fakultet u Rijeci čime se značajno unaprjeđuje proces internacionalizacije. Mobilnost je dostupna i nastavnom i nenastavnom osoblju visokih učilišta s ciljem usavršavanja u drugim institucijama u različitim aspektima djelokruga rada. Naši nastavnici, kao i nenastavno osoblje rado sudjeluju u mobilnosti te stječu znanja i iskustava u drugim znanstvenim i obrazovnim institucijama. Medicinski fakultet u Rijeci u suradnji sa Sveučilištem u Rijeci redovito održava dane otvorenih vrata za mobilnost čime se otvaraju mogućnosti ostvarivanja mobilnosti i suradnje. Također, Medicinski fakultet u Rijeci aktivno se promovira na brojnim sajmovima obrazovanja dijelom svijeta te putem brojnim virtualnih sastanaka, što pridonosi ostvarivanju novih suradnji i prepoznatljivosti Fakulteta na globalnoj razini. Mobilnost studenata, svih medicinskih profila, kao i nastavnog i nenastavnog osoblja uključenog u proces medicinske edukacije preduvjet je internacionalizaciji studija medicine te donosi brojne kratkoročne i dugoročne dobrobiti koje snažno pridonose poboljšanju svih aspekata medicinske edukacije te, u konačnici, i globalnog zdravstvenog sustava¹¹.

ZAKLJUČAK

Internationalizacija medicinskih studijskih programa usklađena je s globalnom prirodom zdravstvene skrbi i priprema buduće liječnike za

učinkovito snalaženje u složenosti i multikulturalnosti međusobno povezanog svijeta, promičući izvrsnost, kulturno razumijevanje i inovacije u medicinskoj praksi. U modernoj medicini nemoguće je zamisliti budućnost bez globalizacije znanja te stoga bez internacionalizacije svih aspekata medicinske struke. Ključno je već od samih početaka studija obrazovati buduće liječnike s ciljem prevladavanja predrasuda i granica svih vrsta, poticati njihovo otvaranje svijetu i novih kulturama te pristupima bolesnicima iz najrazličitijih dijelova svijeta. Zbog toga, kao i zbog mnogih drugih aspekata, internacionalizacija je karika bez koje moderni sustav medicinskog obrazovanja ne bi ni mogao opstati niti napredovati.

Izjava o sukobu interesa: Autorice izjavljuju kako ne postoji sukob interesa.

LITERATURA

1. Mandilara P, Galanakos SP, Bablekos G. A History of Medical Liability: From Ancient Times to Today. *Cureus* 2023;9;15:e41593.
2. Wijnen-Meijer M. Implications of internationalisation of medical education. *BMC Med Educ*. 2023;7;23:640.
3. Green W, Whitsed C. Internationalising the curriculum in health: An overview. *In: Critical Perspectives on Internationalising the Curriculum in Disciplines: Reflective Narrative Accounts from Business, Education and Health*. Rotterdam: SensePublishers, 2015;153–8.
4. Wu A, Choi E, Diderich M, Shamim A, Rahhal Z, Mitchell M et al. Internationalization of Medical Education – Motivations and Formats of Current Practices. *Med Sci Educ* 2022;32:733–45.
5. Wu A, Kielstein H, Sakurai T, Noel G, Viranta-Kovanen S, Chien CL et al. Internationalization of Medical Education-Building a Program to prepare future leaders in Healthcare. *Med Sci Educ* 2019;29:535–47.
6. Beech N, Anseel F. COVID-19 and its impact on management research and education: threats, opportunities and a manifesto. *Br J Manag* 2020;31:447.
7. Kruse I, Lutskovskaia L, Stepanova VV. Advantages and disadvantages of distance teaching in foreign language education during COVID-19. *Frontiers in Education* 2022;7.
8. Chan SMH, Mamat NH, Nadarajah VD. Mind your language: the importance of english language skills in an International Medical Programme (IMP). *BMC Med Educ* 2022;22:405.
9. Granel N, Leyva-Moral JM, Bernabeu-Tamayo MD, Gómez-Ibáñez R, Watson CE, Aguayo-González MP. Student satisfaction with content and language integrated learning in nursing education: A cross-sectional study. *Nurse Educ Pract* 2019;38:21–6.
10. Boninger ML, Cowan RE, Fregly BJ. Structures promoting research, training, and technology transfer in mobility: lessons learned from a visit to European centers. *J Neuro-Engineering Rehabil* 2012;9:19.
11. Davey AK. Internationalisation of the curriculum in health programs. *BMC Med Educ* 2023;23:285.